

Den 17de danske Landmandsforsamling.

Efter Indbydelse af det kgl. danske Landhusholdnings-selskab samledes i Kjøbenhavn den 3die Juli 1891 Delegerede for samtlige Landboforeninger for i Forening med Landhusholdningsselskabs Præsidium at træffe Bestemmelse om Afholdelse af den 17de danske Landmandsforsamling*). Da den sidste Landmandsforsamling var afholdt 1888 — idet Landbrugsudstillingen og den Landbrugskongres, som det nævnte Aar var afholdt under den nordiske Landbrugs-, Industri- og Kunstudstilling blev betragtet som den 16de Landmandsforsamling — og da disse Forsamlinger nu om Stunder ordentligvis afholdes med 5 Aars Mellemrum, bestemtes det at afholde den 17de i Rækken 1893, og med stor Majoritet valgtes Randers som Stedet for den. Paa samme Møde valgtes Kammerherre Lütichau til Stamhuset Thiele og Kammerherre, Amtmand Hoppe, Randers, henholdsvis til dens Præsident og Vicepræsident og til Medlemmer af den forberedende Kommité Dhrr. Kammerjunker, Borgermester v. Stemann, Randers, Proprietær N. Poulsen, Risagergaard, og Proprietær H. C. la Cour, Trinderup. Kommitéen supple-rede sig senere med følgende Herrer: Grosserer J. An-

*) Om dette Delegeretmøde, ved hvilket der tillige forhandlede et Forslag angaaende Delegeretmøderne og Forberedelserne til fremtidige Landmandsforsamlinger, findes en Meddelelse i »Tidsskrift for Landøkonomi« 1892, Side 400.

kerstjerne, Driftsbestyrer C. Bayer, Toldinspektør A. Billenstein, Stationsforstander Th. Haase, Sparekassedirektørerne Oluf Jacobsen og Karmark Obel, Ritmester H. de Lichtenberg og Landstingsmand, Bagermester J. F. H. Stilling, alle fra Randers, samt endvidere Proprietær H. Th. Buchtrup, Østervang, Godsejer, Hofjægermester L. Dinesen, Katholm, Forpagter J. Højlund, Søvang, Overretssagfører Høegh-Guldberg, Aarhus, Godsejer G. de Lichtenberg, Hessel, Godsejer, Kammerjunker C. Neergaard, Løvenholm, Hofjægermester, Greve Chr. B. Reventlov, Christianslund, Direktør, Løjtnant E. N. Ritzau, Kjøbenhavn, Gaardejer P. Skaarup, Haslund, og Gaardejer L. Skjødt, Vestrup. — Imidlertid skete snart den Forandring i Komitéens Sammensætning, at Forpagter J. Froberg, Sorvad, indtraadte i Stedet for Forpagter Højlund, der ved et sørgeligt Ulykkestilfælde afgik ved Døden efter kun at have taget Del i et Par Komitémøder, og at Ritmester, Kammerjunker Crone, Randers, indtraadte i Stedet for Ritmester H. de Lichtenberg, der forflyttedes fra Garnisonen i Randers til Garnisonen i Aarhus. — Komitéen valgte Borgermester v. Stemann til Formand, Proprietær Poulsen til Næstformand, Overretssagfører Høegh-Guldberg til Sekretær og Grosserer Ankerstjerne til Kasserer. Den delte sig i 7 Sektioner, hver med sin Ordfører, nemlig: For Dyrskuet (Ordfører: Poulsen), for Redskabs- og Maskinudstillingen (Ordfører: la Cour), for Produktudstillingen (Ordfører: Neergaard), for Indkvartering og Festarrangements (Ordfører: H. de Lichtenberg), for Transport- og Kommunikationsvæsen (Ordfører: Dinesen), for Pressen (Ordfører: Ritzau) og for Bortlodning (Ordfører: Billenstein). — Komitéen arbejdede paa Ordningen ved en Række Møder, der afholdtes i Løbet af Aaret 1892, og ved et Møde den 12te April vedtoges Virksomhedsplanen, ifølge hvilken Landmandsforsamlingen skulde afholdes 27de Juni—2den Juli 1893.

I Løbet af Aaret 1892 indtraadte imidlertid Omstændigheder, der gjorde Udsigterne for en Landmandsforsamling i 1893 mindre lyse. Allerede i Begyndelsen af Aaret, den 4de Februar, udstedte England under Paaskud af, at Mund- og Klovesyge var indført dertil med jydsk Kvæg, Forbud mod Indførsel af levende klovbærende Dyr fra Danmark, og uagtet der intet Steds herhjemme kunde opdages mindste Spor af Sygdommen, opretholdtes Forbudet. Men omtrent 8 Maaneder efter det engelske Indførselsforbuds Udstedelse, nemlig i Oktober 1892, optraadte virkelig Mund- og Klovesyge herhjemme, rigtig nok ikke i Jylland, men paa Sjælland, hvor den, som bekjendt, vedblev at vise sig pletvis og med Mellemrum i Efteraaret 1892 og hele Aaret 1893, ligesom den ogsaa efter nogen Tids Forløb viste sig paa Fyen og tilsidst et enkelt Sted i Jylland. Bedst som vi troede at være den kvit, dukkede den op paany. Den 12te November 1892 begyndte Tyskland regjerings-distriktsvis at forbyde Ind- og Gjennemførsel af Drøvtyggere og Svin fra Danmark, og snart var hele det tyske Marked lukket for os. — Da nu hertil kom, at Kolera i Sommeren 1892 havde raset stærkt i Hamborg og endog havde viist sig her i Landet, hvor den havde fremkaldt et Par Dødsfald i Aarhus, havde nødvendiggjort Karantæneforanstaltninger og Grænseafspærringer med deraf flydende Ulæmper og Tab, og det almindelig antoges, at den vilde vise sig igjen næste Sommer — kan man ikke undre sig over, at Stemningen, der iforvejen var temmelig trykket paa Grund af de daarlige Konjunkturer, nu blev yderlig mørk, og at der saavel offentlig som Mand og Mand imellem taltes om, at det under disse Omstændigheder vilde være urigtigt at afholde Landmandsforsamling — man kunde risikere, at der hverken kom Udstillere eller Besøgende. — Udstillingskomitéen fastholdt — som naturligt var — i det Længste den oprindelige Plan for Landmandsforsamlingens Afholdelse; men paa den anden Side saa den selvfølgelig meget godt det mislige i Situa-

tionen og paatog sig nødig alene det Ansvar, der vilde være forbunden med Sagens Afgjørelse. Den henvendte sig derfor til det kgl. Landhusholdningsselskab og Landboforeningernes Fællesforeninger og æskede deres Erklæringer om Sagen, og da disse udtalte sig for en Udsættelse, besluttede Kommitéen i et Møde den 4de April 1893 at udsætte Landmandsforsamlingens Afholdelse 1 Aar. — Tiden har viist, at denne Beslutning var ubetinget heldig. Vel slap vi for Kolera, men Mund- og Klovesygen vedblev — om end ved sporadiske Tilfælde og med længere Mellemrum — som før nævnt at vise sig hele Sommeren 1893, og denne Sommer blev desuden som bekjendt en af de mindst frugtbare, vi have haft i Mands Minde. Havde vi afholdt Landmandsforsamlingen ifjor, vilde den utvivlsomt være bleven mislykket. Derimod bleve Vilkaarene for en vellykket Landmandsforsamling langt gunstigere iaar. Vel opretholdes fremdeles saavel det engelske som det tyske Indførselsforbud, og vel ere Konjunkturerne fremdeles uheldige; men Mund- og Klovesygen findes ikke mere her i Landet, og Forsommeren iaar har været særdeles frugtbar, saa Landmændene kunde rejse til Landmandsforsamlingen med grundet Haab om en god Høst.

Det er jo selv under almindelige Forhold et stort og ret besværligt Arbejde, en Landmandsforsamlings Ordningskomité paatager sig, og et ikke ringe Offer, dens Medlemmer bringe i Form af Tid og Borteværen fra Hjemmet og fra den private Bedrift. Men for den nys afholdte Landmandsforsamlings Komité har Hvervet været særlig brydsomt. Ikke alene har Kommitéen maattet fungere et Aar længere end normalt, og ikke alene har den haft megen Tidsspilde og et betydelig forøget Arbejde — ikke at tale om adskillige Vanskeligheder og Ærgrelser som Følge af Udsættelsen, men den har en Tid lang maattet virke med en pinagtig Følelse af, at dens Arbejde var udsat for — om just ikke at blive helt omsonst, saa dog for — at bære for ringe

Frugt eller i hvert Fald for først at blive frugtbærende i en ubestemmelig Fremtid. Thi dersom Stemningen blandt Landmændene havde været lige saa trykket i 1894, som den var i 1893, eller dersom Mund- og Klovesygen havde holdt sig — og disse Muligheder vare ingenlunde fjerntliggende — vilde Landmandsforsamlingen efter al Sandsynlighed enten være bleven yderligere udsat eller — dersom den var bleven holdt — i væsentlig Grad mislykket. Dog — »naar Enden er god, er alting godt«, og Kommitéen har nu den Tilfredsstillelse, at den 17de danske Landmandsforsamling ikke alene blev i alle Henseender vellykket, men overstraaede for saa vidt alle sine Forgængere, som baade Udstillingen og Besøget blev betydelig større end ved nogen tidligere dansk Landmandsforsamling. Men saavist som Kommitéen har havt Arbejdet med Ordningen, og saavist som dette Arbejde — som før sagt — er udført under særlig ugunstige Forhold, saavist skal den ogsaa have sin Del af Æren for, at alt lykkedes saa godt, og saavist fortjener den de danske Landmænds Erkjendtlighed og Tak.

I Sverrig benyttes Tiden og Stedet for de store Landmandsmøder til Afholdelse af andre Møder, Udstillinger og Fremvisninger af meget forskjellig Art. Saaledes afholdtes under Landmandsmødet i Gøteborg 1891 *) Møder med Forhandlinger af Handelsmænd, Industridrivende, Teknikere, Bryggere, Biavlere og Fiskere, en Industriudstilling, en Kunstudstilling, en Udstilling af ny og gammel Kunstsløjd, en Hundeudstilling, og som Underafdeling af Landbrugsudstillingen en Skovbrugsudstilling, en Havebrugsudstilling og en Fiskeriudstilling, ligesom der under Mødet fremvistes forskjellig Slags Sport, saasom Kapskydning, Kapsejlad, Kaproning og Kapløb. I et Land som Sverrig, hvor Befolkningens Tæthed er ringe og Afstandene store, er det vistnok ret praktisk at samle saa meget Seværdigt som muligt paa samme

*) Se nærværende Tidsskrift Aarg. 1891 S. 657.

Tid og Sted, men hos os, hvor Hensynet til Afstandene spiller en langt mindre Rolle, vilde en Tilknytning i det Omfang af saadanne Landbruget mere fjerntstaaende Virksomheder næppe være heldig, thi den vilde sandsynligvis medføre en saa stor Tilstrømning af Mennesker, at vore Provinsbyer ikke vilde kunne huse dem, ligesom den vilde bidrage til at sprede Interessen hos de Besøgende. — Hidtil have vore Landmandsforsamlinger dog sædvanlig samarbejdet med saadanne Selskaber og Foreninger, hvis Virksomhed til en vis Grad er beslægtet med Landbruget, og den 17de danske Landmandsforsamling fulgte Traditionen i saa Henseende. Den havde saaledes som Underafdelinger af Landbrugsudstillingen en Fjerkræudstilling, en Skovbrugsudstilling, en Havebrugsudstilling, en Udstilling af Hede- og Mosekulturer, en Fiskeriudstilling, en Biavlsudstilling og en Husflidsudstilling, hvilke Udstillinger vare iværksatte under Medvirkning henholdsvis af »Foreningen for Danmarks Fjerkræavl«, Formand: Kammerherre, Baron Chr. Rosenkrantz, Balskov, »Dansk Skovforening«, Formand: Kammerherre S. Skeel, Birkelse, Foreningen »Hortulania«, Ordfører: Lektor Hansen, Kjøbenhavn, »Det danske Hedeselskab« ved et Udvalg, bestaaende af Hofjægermester Honnens de Lichtenberg, Godsejer G. de Lichtenberg og Oberstløjtnant Dalgas, »Dansk Fiskeriforening, Præsident: Lehns greve Moltke-Bregentved, »Dansk Biavlerforening«, Formand: Kunstgartner F. Wendt, Roskilde, og »Dansk Husflidsforening«, Næstformand: Direktør M. Cold, Kjøbenhavn. Desuden havde »Dansk Jagtforening« uafhængig af Landmandsforsamlingen i de samme Dage iværksat en Hundeudstilling. Det er en Selvfølge, at alle disse Udstillinger i ikke ringe Grad bidrog til at give Landmandsforsamlingen Indhold og Fylde og at øge Tallet af Medlemmer og Besøgende.

I Lighed med hvad Tilfældet har været ved tidligere Landmandsforsamlinger havde Kommitéen ved velvillig

Imødekommen fra Statsmyndigheders, Kommuners og private Selskabers Side opnaaet forskellige Lettelser og Begunstigelser for Udstillere, Medlemmer og Besøgende. Den havde saaledes faaet udvirket toldfri Indførsel fra Udlandet af Gjenstande, bestemte for Udstillingen, Fritagelse for Havneafgifter i kongelige og kommunale Havne og Nedsættelse af Fragttaxterne paa Statens og private Selskabers Jernbaner og Dampskibe saavel for levende som for livløse Udstillingsgjenstande. Fartplanerne vare udvidede i Udstillingstiden, Extratog og billige Arbejdertog etablerede, og Forsamlingens Medlemmer kunde gjøre Rejsen til og fra Randers for Enkeltbillets Pris. Ogsaa de indenbys Færdselsmidler i Randers vare udvidede og moderate Taxter fastsatte for Droske- og Omnibuskjørsel. Paa Udstillingspladsen fandtes et Postbureau, et Telegrafbureau og — for første Gang ved en dansk Landmandsforsamling — et Telefonbureau, og ved Pressesektionen udgik daglig »Udstillings-Meddelelser«, indeholdende Erindringsliste, Dagens Program, Præmieliste m. m. — Alle disse Lettelser og Hjælpemidler udnyttedes i stor Udstrækning af Publikum og bidrog i væsentlig Grad til at gjøre de Besøgendes Antal stort og Besøget frugtbringende.

Til Udstillingsplads benyttedes Randers Amts Husholdningsselskabs Dyrskueplads, der ligger Øst for Byen i Fortsættelse af det Bakkestrøg, hvorpaa Byens Lystanlæg »Skovbakken« findes. Men da denne Plads var for lille til at rumme den store Udstilling, havde man maatte leje en Del af de tilgrænsende Jorder, hvorved det samlede Udstillingsareal fik en Størrelse af ca. 27 Tdr. Land. — Terrænet var meget ujævnt med stærkt Fald til 3 Sider, saa det forvoldte en Del Vanskelighed at faa de forskellige Afdelinger af Udstillingen hensigtsmæssig placerede, ligesom der af samme Grund maatte lægges Beslag paa et noget større Areal, end der fuldt ud kunde udnyttes. Som Følge af disse Terrænforhold kunde man kun fra enkelte Steder faa en samlet Over-

sigt over Udstillingen, og denne blev derfor mindre imponerende end den vilde have været paa et jævnt Terræn. Til Gjængjæld havde man flere Steder, særlig dog fra Restaurationsbygningens Veranda, en ypperlig Udsigt over Randers Fjord og begge dens Bredder, samt over Havnen og en Del af Byen. En Del af de større Udstillingsbygninger vare meget smukke og tiltalende, og navnlig var der fra Arkitektens, Hr. de Fine Olivarius's Side anvendt megen Omhu paa Hovedindgangen og paa Restaurationsbygningen; særlig var denne sidste baade ved sin Beliggenhed paa Pladsens højeste Punkt og ved sin Bygningsstil en virkelig imponerende Udstillingsbygning.

I Dagene lige før Landmandsforsamlingen skulde aabnes, var Vejret uroligt og stormende, og Stormen havde endog i det sidste Døgn før Aabningsdagen anrettet en Del Skade paa Udstillingsbygningerne, der dog var fuldt udbedret, da selve Aabningsdagen oprandt. Med denne slog Vejret om, og det holdt sig nu straalende og varmt i hele Udstillingstiden, et Forhold, der selvfølgelig i ikke ringe Grad bidrog til at øge Feststemningen.

Torsdag den 26de Juni, Kl. 9 Form., fandt Aabningshøjtideligheden Sted i Landmandsforsamlingens Foredragssal, der fandtes paa selve Udstillingspladsen, idet Borgermester v. Stemmann besteg Talerstolen og bød de ankomne Gjæster velkommen til Randers, den By, hvor den første danske Landmandsforsamling holdtes for 49 Aar siden. Han dvælede dernæst ved de Foranstaltninger, der vare trufne for at iværksætte den 17de danske Landmandsforsamling, hvorefter han bragte en Tak til alle de Avtoriteter, Institutioner og Private, der paa forskjellig Vis havde bidraget til, at Forsamlingen kunde komme i Stand, og betonedede, at Kommitéen overalt havde mødt den største Imødekommenhed og Velvillie. Sluttelig rettede han en særlig Tak til Hs. Maj. Kongen og Hs. kgl. Højh. Kronprinsen, der ikke

alene hver havde skjænket et betydeligt Pengebeløb til Landmandsforsamlingen, men yderligere havde viist deres Interesse for denne ved at ville bæere den med et Bessøg, hvorefter han erklærede den 17de danske Landmandsforsamling for aabnet og bad Forsamlingen istemme et Leve for Hs. Maj. Hong Christian den Niende.

Derefter tog Landmandsforsamlingens Præsident, Kammerherre Lüttichau Ordet. Han takkede først den forberedende Kommité og bragte dernæst Randers By en Tak for de Ofre, den havde bragt, og den Gjæstfrihed, den havde viist Landmandsforsamlingen, hvorpaa han i korte Træk gav en Oversigt over de Fremskridt, Landbruget havde gjort i den nyere Tid. Han sluttede med at udtale Haabet om, at Landbruget maa overvinde de Vanskeligheder, det kæmper med for Tiden, og at det i god Forstaaelse med de andre Erhverv maa yde et vægtigt Bidrag til at grunde Landets Lykke. I Tilknytning hertil udbragte han et Leve for Fædrelandet.

Udstillingens anden Dag var særlig Landhusholdningsselskabets Festdag. Da det i Aar er 125 Aar siden dette Selskab stiftedes, havde Præsidiets ment at imødekomme et ret almindeligt Ønske hos Medlemmerne ved at foranstalte en Sammenkomst i Randers under Landmandsforsamlingen, ved hvilken Jubilæet kunde fejres. I Henhold hertil samledes efter forudgaaet Indbydelse den 27de Juli et stort Antal Medlemmer til en Frokost, ved hvilken af fremmede Gjæster Svenska Landbruksakademiens Sekretær, Prof. Lovén, og Direktøren for Alnarp Landbrugsinstitut, Prof. Viinberg, vare tilstede. Alle tre Præsidenter vare nærværende, og Kammerherre Castenschjold førte Forsædet, medens Kaptajn la Cour holdt den egentlige Jubilæumstale. — Senere paa Dagen afholdtes en Festmiddag i Anledning af Jubilæet, ved hvilken Kammerherre Lüttichau i sin Egenskab af Landmandsforsamlingens Præsident talte for Selskabet. Men denne Festlighed fik et særlig høj-

tideligt Præg ved, at Selskabet ved denne Lejlighed af N. F. Muncks Legat uddelte Hædersbelønninger til 3 danske Handværkere, der hver for sig havde udmærket sig i deres Fag, nemlig: En Opmuntringspræmie paa 100 Kr. til Smed N. J. Fogh for anvendt Flid og Tænksomhed ved Fremstilling af Svenskharver, en Ærespræmie i Form af en Sølvkaffekande til Maskinbygger J. Nielsen, Vester-Aaby, for godt og nyttigt Arbejde ved Fremstilling af Kaste- og Rensemaskiner og en Ærespræmie i Form af en Sølvvinkande til Blikkenslager W. Paasch, Horsens, for fleraarigt godt og nyttigt Arbejde ved Fremstilling af Mejeriapparater. Præmierne overræktes de Paagjældende af Kammerherre Lüttichau, der i anerkjendende og hædrende Ord ønskede de 3 Mænd til Lykke i deres dygtige og for Landbruget gavnlige Virksomhed. — Den hele Højtidelighed mindede paa en smuk Maade om, at det gamle hæderværdige Selskab endnu virker i den samme patriotisk-humane Aand, der har været raadende i det lige fra dets Stiftelse, og som gjør dets Historie saa tiltalende.

Torsdagen d. 28de Juni Kl. 10 ankom Kongeskibet »Dannebrog« med Kongen, Kronprinsen, Prins Valdemar og Prins Christian ombord. Havnen og Byen straaled i særdeles festligt Smykke, og Modtagelsen var i høj Grad festlig og hjertelig. Samme Dag aflagde de kgl. Herskaber et længere Besøg paa Udstillingen, hvor de med synlig Interesse besaa de forskjellige Afdelinger. Kl. 6¹/₄ fandt Kongemiddagen Sted, ved hvilken Lejlighed Præsidenten talte for Kongen, der i sit Svar udtalte sin hjertelige Glæde over at være til Stede ved Landmandsforsamlingen og betonedede de synlige Fremskridt, der kunde iagttages ved den Række Landmandsforsamlinger, Hs. Maj. havde overværet i sin Regjeringstid. Hs. Maj. sluttede med at udbringe en Skaal for Landmandsforsamlingen. Derefter talte Vicepræsidenten Kammerherre, Amtmand Hoppe for Kronprinsen,

der i sit Svar bl. a. udtalte sin Glæde over, at den store og smukke Landmandsforsamling var Resultatet af et ihærdigt og smukt Samarbejde mellem Land og By, hvilket Hs. kgl. Højh. vilde betragte som et lykkeligt Varsel om Fremtiden. Sluttelig opfordrede Hs. kgl. Højh. de Tilstedeværende til at tømme et Glas for en varig fremtidig, lykkelig god Forstaaelse mellem Land og By. — Efter at endnu Borgmester v. Stemmann havde udbragt en Skaal for Kongehuset, for hvilken Kongen og Prins Christian takkede, bragte Præsidenten en Tak til Regjering og Rigsdag for de Statstilskud, der vare ydede til Fremme af de Formaal, som høre under Landmandsforsamlingen, hvilken Tak han særlig adresserede til Indenrigsminister Hørring. Denne takkede Landmandsforsamlingen og udbragte en Skaal for det danske Landbrug, hvorpaa Præsidenten udbragte en Skaal for Prins Valdemar, der i hjertelige Ord takkede for Skaalen. —

Ligesom ved tidligere Landmandsforsamlinger blev der ogsaa iaar af Fagmænd holdt vejledende Foredrag, omhandlende specielle Dele af Udstillingen. Disse Foredrag formaaede dog ikke alle at samle mange Tilhørere, og det viste sig altsaa ogsaa her, som det har viist sig tidligere baade herhjemme og i Udlandet, at det er Udstillingen og ikke Foredragene, der særlig absorberer Publikums Interesse. Foredrag holdtes af Forpagter Blockelmann om de ved Arbejdsprøverne og i Praxis indvundne Erfaringer med Hensyn til Mejemaskinerne; af Statskonsulent, cand. polyt. Dencker om Kraftmaskiner og Mejemaskiner paa Udstillingen; af Forstander A. la Cour om det røde danske Kvæg; af Godsejer H. Branth om det jyske Kvæg; af Statskonsulent Jensen om Udstillingen af Heste; af Direktør Dessau om Udstillingen af Svin og Produkter af Svin; af Konsulent Bøggild om Udstillingen af Mælkeriprodukter; af cand. mag. P. la Cour om

Vinden som bevægende Kraft og dennes Udnyttelse; af Skovrider Fritz om Hedeplantning og af Landbrugs-kandidat Westh om Mosekultur.

Udstillingens 5te Dag, Løverdagen d. 30te Juni, var Udflugtsdag. Udflugter foretoges til Rosenholm-Kalø, til Hovedgaarden Hessel, til Rold Skov, til Fabrikkerne ved Mariager Fjord og Hobro, til Mejlgaard, til Kolindsund, til Odder-Rathlousdal, til Frijsenborg og til Støvringgaard ad Randers Fjord. Deltagerne modtoges overalt med den største Gjæstfrihed og Forekommenhed af de forskjellige Værter.

Men det er dog særlig Udstillingen, der er Midtpunktet og Kjærnen i vore Dages Landmandsforsamlinger. Det er hovedsagentlig for dennes Skyld, at det store Publikum, de brede Lag af Landbostanden, besøger Landmandsforsamlingerne, og det er jo ogsaa fortrinsvis ved denne, at disse Forsamlinger virke impulserende, belærende og faglig opdragende i vide Kredse. Vore Landmandsforsamlingers Værd, Betydning og Berettigelse vil derfor ogsaa væsentlig afhænge af Udstillingens Størrelse og Beskaffenhed og af det Antal Deltagere, de formaa at samle. Hidtil har det i det Hele taget viist sig, at saavel Udstillingen som Besøget er bleven større, for hver Gang vi have holdt Landmandsforsamling, og den iaar afholdte var i begge Henseender betydelig større end nogen af de foregaaende. Disse Forsamlinger synes saaledes mere og mere at vinde Befolkningens Anerkjendelse og Tilslutning, hvilket turde være et ret vægtigt Argument mod den Anskuelse, der som bekjendt er kommet til Orde, at vi ikke mere bør holde almindelige Landmandsforsamlinger, men nøjes med de provinsielle og lokale Udstillinger og Skuer. Thi det vilde dog være ret ejendommeligt at ophæve en i og for sig god og nyttig Foranstaltning, der faktisk vinder stedse større Tilslutning i Befolkningen.

Ifølge Præsidentens Meddelelse i Slutningsmødet var Antallet af Medlemmer lidt mindre, medens de Besø-

gendes Antal var betydelig større iaar i Randers, end for 11 Aar siden i Aalborg. Forholdet stiller sig i Henhold til de nævnte Meddelelser og de paagjældende Beretninger for de sidste 4 Landmandsforsamlinger saaledes:

	Udstedte Medlemskort.	Solgte Dagbilletter.
I Viborg 1875	3100	20020
I Svendborg 1878	1991	22853
I Aalborg 1883	3678	39049
I Randers 1894	3062	ca. 70400*)

Som allerede antydet var Udstillingen iaar større — Dyrskuet og Redskabs- og Maskinudstillingen endog meget større — end ved nogen tidligere afholdt Landmandsforsamling herhjemme. Ogsaa Antallet af Udstillere var større end nogensinde tidligere. Dette er vel værd at lægge Mærke til; thi vel kan der i al Almindelighed og med en vis Ret gjøres gjældende, særlig naar Udstillingen betragtes fra det store Publikums Standpunkt som et Belærings- eller Undervisningsapparat, at det først og fremmest kommer an paa Kvaliteten af det Udstillede, medens Kvantiteten er af underordnet Betydning. Men helt bortset fra, at dette dog kun gjælder med en vis Begrænsning, saa vist som der dog under lige Forhold er mere at lære af en stor Samling Udstillingsgjenstande end af en lille, saa har Sagen ogsaa en anden Side, som ingenlunde er uvæsentlig. Det er tidt og ved forskellige Lejligheder bleven gjort gjældende, at en Række Udstillinger, afholdte med nogle Aars Mellemrum, til en vis Grad ere i Stand til at markere Udviklingen for den paagjældende Erhvervgrens Vedkommende, og der er jo heller ingen Tvivl om, at Udstillingerne ved de hidtil afholdte Landmandsforsam-

*) Tallet kunde ikke nøjagtig opgjøres paa det Tidspunkt, Landmandsforsamlingens sidste Dag, da Præsidenten gjorde disse Meddelelser.

linger virkelig have baaret tydelige Vidnesbyrd om de Fremskridt, vi have gjort paa Agerbrugets og Husdyrbrugets Omraade i den nyere Tid. Selvfølgelig er det særlig med Henblik paa Kvaliteten af det Udstillede, at disse Fremskridt have kunnet paapeges; men den Kjendsgjerning, at stedse flere Landmænd, Fabrikanter og Handlende optræde som Udstillere, og at stedse flere Dyr, Produkter og Gjenstande udstilles, staar dog for saa vidt i Forbindelse med Fremgangen i Landbruget, som det kan betragtes som Udtryk for, at flere og flere lærer at producere udstillingsskikkede Varer og at producere dem i stedse større Mængde. Thi det er jo ingenlunde saa, at det Udstillede bliver i samme Grad ringere, som Mængden eller Massen bliver større. Forholdet er jo meget mere det, at Folk efterhaanden ere blevne fortrolige med, at kun det, der virkelig er godt, har hjemme paa en Udstilling, hvorfor det jo ogsaa nu om Stunder er forholdsvis sjældent, at træffe Dyr paa vore Skuer eller Produkter og Gjenstande paa vore Udstillinger, om hvilke det med Rette kan siges, at de ere uværdige til at fremstilles paa et saadant Sted. Det synes derfor at ligge nær i vore Udstillingers tiltagende Størrelse at se et Udslag af, at vor Produktion bliver af bedre og bedre Beskaffenhed, d. e. Gjennemsnits-Kvaliteten af vor landøkonomiske Produktion hæves.

Men medens vi paa Grundlag af temmelig sikre Data ere i Stand til at anstille paalidelige Sammenligninger mellem vore Landmandsforsamlinger, hvad Mængden eller Massen af det Udstillede angaar, ere vi selvfølgelig langt vanskeligere stillede, naar det er Kvaliteten, der skal bedømmes. Der gives overhovedet ingen sikre Holdepunkter for indbyrdes Værd sætning af de Dyr, Produkter o. s. v., der udstilles paa forskellige Landmandsforsamlinger, afholdte med flere Aars Mellemrum. Man er her væsentlig henvist til et umiddelbart Indtryk, et subjektivt Skjøn. Selvfølgelig kan dette være

fejlagtigt, men det kan jo ogsaa være rigtigt, og hvad Randers-Udstillingen angaar, kom den Opfattelse ret hyppig til Orde i Udstillingsdagene, at Udstillingen vidnede om Fremskridt over hele Linien. Dette være nu som det vil; men hvilken Dom man end vil fælde over denne Udstilling i det Hele som i det Enkelte, ville alle sikkert være enige i, at den ogsaa i kvalitativ Henseende var fuldtud tilfredsstillende, et værdigt Sidestykke til sine Forgængere, det danske Landbrug fuldt værdig.

Hvilken Plads man end havde valgt for den 17de danske Landmandsforsamling, kunde man paa Forhaand være sikker paa, at Dyrskuet vilde blive baade smukt og fyldigt ved denne Lejlighed. Der er jo nemlig i de senere Aar — Fortiden iøvrigt ufortalt — arbejdet særdeles energisk og dygtigt paa Husdyravlens Omraade, og særlig er der i Løbet af det sidste Par Tiaar skabt et godt Grundlag for Fremskridt paa det nævnte Omraade ved Stambogsføring og Dannelsen af Kvægavlsforeninger. I hvilken Grad Landets Husdyrbestand er bleven paavirket ved disse Foranstaltninger, lader sig naturligvis ikke afgjøre. Som Følge af det korte Aaremaal, i hvilket de have virket — den første offentlige Stambog udkom 1881, og den første Kvægavlsforening (Tyreforening) dannedes saa vidt vides 1884 — kunne Frugterne ikke være meget store. Men da der ifølge Præsidentens Meddelelse ved Landmandsforsamlingens Aabningsmøde findes 140 Hesteavlforeninger og 525 Kvægavlsforeninger her i Landet f. T., var det dog at vente, at disse mange Foreninger ikke vilde lade sig ganske uden Vidnesbyrd paa Skuet. At Komitèen ogsaa havde forudsat dette, fremgaar af, at den havde opstillet Grupper for »Samlinger af Heste fra Hesteavlforeninger*)« og

*) »Samlinger af Hopper og Plage af jydsk Landrace til sværere Brug, bestaaende af 2 Hopper (Føl- eller Goldhopper) og 3 Plage, hvoraf den ene kan være en Hingstplag. De til Samlinger bestemte Dyr, maa være anmeldte hver for sig i ved-

for »Samlinger af Kvæg fra Kvægavlsforeninger« *), hvilke Grupper ikke tidligere have været opstillede ved nogen Landmandsforsamling herhjemme. De nævnte Foreninger havde da ogsaa givet et betydeligt Kontingent til Skuet; thi foruden et betydeligt Antal enkelte Dyr, saavel Hingste som Tyre, udstillede af Avlsforeninger, var der anmeldt 10 Samlinger af Heste og 8 Samlinger af Kvæg til de omtalte nye Grupper.

Men hvilken Indflydelse, direkte eller indirekte, Avlsforeningerne end kunne have havt paa det omhandlede Dyrskue i Randers, saa blev dette det største, der nogensinde har været afholdt her i Landet — den nordiske Landbrugsudstilling 1888 end ikke undtagen. Til Sammenligning hidsættes Antallet af anmeldte Dyr ved de siden Krigen 1864 afholdte Landmandsforsamlinger:

Ved Landmandsforsamlingen i	Heste.	Hornkvæg.	Faar.	Svin.	Ialt.
Aarhus 1866	167	546	141	74	918
Kjøbenhavn 1869	137	519	242	76	974
Nykjøbing 1872	109	396	101	22	628
Viborg 1875	150	373	100	23	746
Svendborg 1878	122	396	92	24	634
Aalborg 1883	153	537	45	35	770
Kjøbenhavn 1888	332	789	63	>	1184
Randers 1894	484	851	69	98	1502

Som det fremgaar af de anførte Tal var særlig Hesteafdelingen meget større iaar end ved de foregaaende Landmandsforsamlinger. Og selvfølgelig hørte Hovedmassen af de udstillede Heste til Katagorien »Heste til svært Brug«, d. e. — det var jydsk Heste. Den Slags Heste vil utvivlsomt være i overvejende Fler-tal ved ethvert for hele Landet fælles Skue i vore Dage, hvad enten et saadant Skue afholdes i Jylland eller

kommende Afdeling og skulle tilhøre Medlemmer af samme Hesteavlsforening.«

- *) 1. »Samlinger, bestaaende af 1 Stamdyr og 5 kaarede Køer.
2. Samlinger af Ungsvæg, bestaaende af 2 Tyre og 4 Kvier, alle over 1, men under 3 Aar.«

paa Øerne; thi ved Siden af den Opmærksomhed og Interesse, der skjænkes Avlen af svære Heste, og sammenlignet med den Fart og Fremgang, der er i Produktionen af denne Vare, spiller Avlen af lette Heste her i Landet en temmelig beskednen Rolle. Men særlig var det at vente, at en Landmandsforsamling i Randers vilde frembyde en stor og smuk Udstilling af jyske Heste, thi denne By er jo at betragte som Midtpunktet i den engrige Gudenaadal, der fra gammel Tid har udmærket sig ved talrigt og godt Opdræt saavel af Heste som af Kvæg. Og skjønt det lokale Præg, som vore Landmandsforsamlinger tidligere havde, for en Del har tabt sig som Følge af, at Forbindelsen mellem Landsdelene er bleven lettere og bekvemmere, saa øver Lokaliteten dog endnu saa megen Indflydelse, at det bliver kjendeligt paa Dyrskuet. Men var der end saaledes god Grund til at vente, at den jyske Hest vilde blive smukt og godt repræsenteret i Randers, og gik man end til Skuet med store eller endog meget store Forventninger, saa ere disse dog utvivlsomt for de allerfleste Besøgendes Vedkommende blevne overtrufne. Thi man kan dristig sige, at en paa én Gang saa stor og god Samling Heste, som den, der var udstillet i Randers, aldrig før har været set her i Landet. Og vi kunde fristes til at tilføje, at man selv i Udlandet — i hvert Fald uden for England og Frankrig — skal have Vanskelighed ved at træffe noget tilsvarende: saa mange i sit Slags fremragende Heste hørende til samme Race eller Slag og fremstillede paa et og samme Skue. Thi om der end kan gjøres gjældende, at de ca. 400 Dyr, der vare udstillede i Klassen »Heste til sværere Brug,« ingenlunde vare ensbyggede, ja selv om det med Rette kan hævdes, at de netop med Hensyn til Ensartethed lod en Del tilbage at ønske, saa er denne Egenskab dog næppe synderlig mere fremtrædende hos nogen udenlandsk Arbejdsrace. Vel kunde der let paavises nogen Forskjel i Lethed, i Masse, i Holdning og i Bevægelse hos Dyrene

i den omhandlede Klasse, men ingen kunde dog være i Tvivl om, at de alle vare Produkter af de samme Livsforhold, byggede af det samme Materiale, skikkede væsentlig til det samme Slags Arbejde, som de vilde udføre væsentlig paa samme Maade. Samlingen svarede derfor fuldt ud til Begrebet Race, selv om dette Begreb gives en temmelig snæver Begrænsning. Det var kort sagt en Samling Heste af den Slags, der gjør den danske Hest kjendt og skattet paa Udlandets Marked.

Af de 484 Heste, der vare anmeldte til Skuet, hørte 436 til Klassen »Heste til sværere Brug«. Deraf var 238 Hingste og 197 Hopper, og af Hingstene vare ca. 50 udstillede af Avlsforeninger. Det er vanskeligt at sige, hvilket af de to Kjøn, der var bedst repræsenteret. Der var dog formentlig noget større kvalitativ Afstand mellem højre og venstre Fløj blandt Hingstene end blandt Hopperne. Dog — derom kunne Meningerne mulig være delte. Derimod kan der kun være én Mening om, at de fremstillede Hopper vare levende Vidner om, hvilket fortrinligt Materiale for Avl af solide Trækheste, Jylland besidder i sin Hoppebestand. Og opstillede man i Tanken Øernes Hestebestand som Baggrund for sin Betragtning af disse mange velbyggede og kraftige Hopper, fik man et levende Indtryk af, at det Maal, at faa den jyske Hest omplantet i den ødanske Jord saaledes, at den bliver lige saa rodfæstet dér som i Jylland, er saare langt — flere Menneskealdre — borte.

Planen for Udstillingen af Hornkvæg var ændret noget, hvad dels Hensynet til Kvægavlsforeningerne og dels Erfaringerne fra tidligere Skuer havde gjort ønskelig. Det er allerede omtalt, at der for første Gang i Aar var opstillet en Gruppe for Samlinger fra Kvægavlsforeninger. Men dernæst havde man ladet Gruppen »fedt Slagtekvæg« bortfalde. Det har nemlig viist sig, at den Aarstid, Midsommerstiden, paa hvilken Landmandsforsamlingerne afholdes, er ugunstig for Udstilling af Slagtekvæg, idet Fedestaldene paa den Tid staa

tomme Landet over. Af Hensyn hertil havde man i 1888 afholdt Fedeskuet ved den nordiske Landbrugsudstilling allerede i Maj, medens Dyrskuet for Avlsdyr afholdtes i Juli. Det næste Skridt, at udelukke Slagtekvæget fra Landmandsforsamlingerne og henvise det til særlige Skuer, er altsaa gjort iaar.

Af de 851 Dyr, der vare anmeldte til Afdelingen »Hornkvæg«, hørte 723 til Gruppen »Malkekvæg«. Dette var som sædvanlig delt i 3 Klasser: »Rødt dansk Malkekvæg«, »jydsk Malkekvæg« og »Malkekvæg af andre rene Racer«. Men karakteristisk for vor Kvægavl er det, at der til sidstnævnte Klasse ikke anmeldtes et eneste Dyr. Dette er jo imidlertid let forklarligt. Derimod er det ret mærkeligt, at ingen af Øernes Kvægavlsforeninger havde udstillet Samlinger. De tidligere nævnte 8 Anmeldelser til Gruppen »Samlinger af Kvæg fra Kvægavlsforeninger« vare alle jydsk.

Holdt man sig den udprægede og rénprægede Malkekos Egenskaber og Bygningstræk for Øje, og vilde man med disse som Maalestok afgjøre, hvilken af de to Slags Kvæg, rødt dansk eller jydsk, der var mest Grund til at være tilfreds med, var Afgjørelsen ikke vanskelig. Thi der er ingen Tvivl om, at Godsejer Branth havde fuldt ud Ret, naar han saa stærkt fremhævede, at det jydsk Kvæg i al Almindelighed taget endnu staar temmelig langt tilbage for Øernes, hvad Malkepræg og derfor ogsaa hvad Mælkeydelse angaar. At dette er Tilfældet vil dog ikke kunne undre, naar henses til Kvægholdets og Kvægbrugets historiske Udvikling, thi denne er som bekjendt grundforskjellig i Jylland og paa Øerne. Man kunde have ønsket og haabet, at den tætte og kjødfulde Form, som Fortiden satte saa stor Pris paa, havde været mere tilbagetrængt og Malkepræget i samme Forhold mere udviklet hos Eliten af det jydsk Kvæg f. T.; man kunde med andre Ord have ventet, at Fremgangen havde været større; men man kunde ikke med Rette vente, at det jydsk Kvæg endnu skulde

kunne maale sig med Øernes, hvad rent Malkepræg angaar. Dertil har det havt for meget at indhente paa kort Tid. Derimod er der mere Grund til at undres over, at Jyderne endnu i saa stor Udstrækning, som Tilfældet er, principmæssig holde paa det kjødfulde Kvæg til Mælkeproduktion. Man kan forstaa, om adskillige tvinges til at beholde det længere, end de kunde ønske af Hensyn til Vanskeligheden ved at skaffe noget bedre; men det, at holde paa Mellemløbet af Princip, burde dog — skulde man synes — snart være et overvundet Stadium. Og naar Godsejer Branth i sit foranævnte Foredrag drog stærkt til Felts mod dette Princip og hævdede Prægets Betydning, var dette formentlig fuldt ud baade berettiget og betimeligt.

At Erfaringen endnu ikke helt har formaaet at overtyde Folk om det Fordelagtige i at basere Mælkeproduktionen paa virkeligt Malkekvæg, kan vel kaldes paaafaldende, men er ingenlunde uforklarligt. Foruden det, at det for manges Vedkommende — som der saa lidt er gjort opmærksom paa — hænger nøje sammen med mangelfuld Kontrol over Besætningens Ydeevne, er det et Vidnesbyrd om Traditionens store Magt. Jyden vil endnu som i gamle Dage have »noget for Øjet«, og den Reaktion mod de hyperfine, spinkle og stærkt kantede Former, som i den nyere Tid er kommen stærkt til Orde, har til en vis Grad støttet hans Opfattelse. Og skjønt det jo forlængst er fastslaaet, og mange Gange viist paa vore Skuer saavel i Jylland som paa Øerne, at de dybe og brede Former godt kunne forenes med virkeligt Malkepræg, er Forskjellen mellem de kraftige, velbyggede Malkekøer og Mellemløbet endnu langtfra klar for alle.

Men der findes selvfølgelig ogsaa udpræget og renpræget Malkekvæg i Jylland, og der var da heller ikke saa lidt af den Slags Kvæg i Randers. Det er ikke Hensigten her at fremdrage Enkeltheder, men rent eksempelvis skal dog nævnes, at Samlingen fra Sønder-

Elkjær i Henseende til Præg ikke stod tilbage for det mest udprægede røde Kvæg. Og se vi hen til smuk, harmonisk Forening af Bygning, Præg og Udvikling af Mælkeorganer, er der vel næppe nogensinde fremstillet en smukkere og bedre Samling end Kongepræmie-Samlingen fra Borupgaard. Alt i alt bekræftede Dyrskuet i i Randers yderligere den Opfattelse, som saa tidt er bleven gjort gjældende af Ordførerne ved vore Landmandsforsamlinger, at den jyske Kvægrace besidder fortræffelige Elementer for Dannelsen af en sund og kraftig, velbygget og godt malkende Kvægbestand, passende for den Landsdel, i hvilken den fra Arilds Tid har havt hjemme, ligesom det slog fast, at Jylland ingenlunde savner Avlscentre, fra hvilken Avlen kan paa-virkes paa en heldig Maade. Mellemskævet vil derfor ogsaa nok lidt efter lidt blive afløst af virkeligt Mælkekvæg af jysk Blod.

Produktudstillingen var lille som sædvanlig. Den omfattede alt i alt 515 Kat. Nummere; men fra-drages Underafdelingen »Mejeriprodukter«, der udgjorde 385 Nummere, bliver kun 130 Udstillings-Numere tilbage, i hvilke altsaa indbefattes Plantefrembringelser, Produkter for Landbruget, videnskabelige Hjælpemidler m. m. Til Sammenligning kan anføres, at de tilsvarende Tal ved Landsforsamlingen i Aalborg var henholdsvis 454, 225 og 209. Det var ønskeligt, om Produktudstillingerne ved kommende Landmandsforsamlinger kunde blive større og fyldigere, thi sammenlignet med det storartede Dyrskue var den unægtelig saare beskeden, og Publikum trænger lige saa fuldt til Belæring og Vejledning paa Plantekulturens som paa Husdyrbrugets Omraade. Vilde en Fremmed bedømme vor Produktion efter vore Udstillinger, maatte han komme til det Resultat, at vor Planteproduktion spiller en helt underordnet Rolle ved Siden af Husdyrholdet. Forhaabentlig vil den nye Ordning af Statens Forsøgsvæsen og Konsulentvirksomhed paa Plantekulturens Omraade, efterhaanden som den

faar Tid til at fæstne sig og øve Indflydelse i videre Kredse, bevirke, at ogsaa denne Side af vor Produktion skjænkes den Opmærksomhed, den fortjener.

Men var den nævnte Udstilling end lille, var den dog baade lærerig og virkelig instruktiv i flere Henseender. Uden iøvrigt paa nogen Maade at ville fremhæve den ene Udstillers paa den andens Bekostning — thi saa godt som alt det Udstillede var smukt og godt og fuldt værdigt til at fremstilles ved denne Lejlighed — skal det dog bemærkes, at Markfrøkontorets, de samvirkende sjællandske Landboforeningers, Konsulent K. Hansens og den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Udstillinger i særlig Grad bidrog til at præge Produktudstillingen og give den Fylde. De to sidstnævnte Udstillinger fandtes under Afdelingen »Videnskabelige Hjælpemidler til Landbrugets Fremme« og bestod henholdsvis af analyserede Kornprøver til Illustration af det i Landbruget anvendte Sædekorn, og af voxende Kulturplanter i Kar, udstillede ved Lektor Westermann. — Meget aktuel var ogsaa det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Udstilling af Oxekjød i halve Kroppe, som var fremstillet for at belyse de Fordringer, der stilles paa det engelske Marked.

Medens Redskabs- og Maskin- Udstillingen i Aalborg 1883 indeholdt 866 Kat. Nummere, var disses Tal i Randers naaet op til 1062. Denne Udstilling havde iaar én fra tidligere tilsvarende Udstillinger noget afvigende Karakter. Man havde saaledes iaar givet Tilladelse til at udstille i Samlinger, hvilket benyttedes i stor Udstrækning saavel af Fabrikanter som af Forhandlere, saa at ikke mindre end 730 Kat. Nummere vare opførte under »Collektive Udstillinger«. Men dernæst var den i kjendelig Grad paavirket af den raske Udvikling, der er foregaaet paa Redskabs- og Maskin-Omraade i de senere Aar. Ikke alene vare adskillige af vore almindeligst benyttede Redskaber og Maskiner ændrede og forbedrede siden sidste Landmandsforsamling (Ploven), men visse Slags, som tidligere kun have været

fremstillede i forholdsvis faa Exemplarer, fandtes ved denne Lejlighed udstillede i temmelig stort Antal. Og endelig vare enkelte temmelig nye Former, der i de senere Aar have tiltrukket sig megen Opmærksomhed, særlig stærkt repræsenterede paa Udstillingen. — Saaledes vare »Maskiner til at overføre og afgive Bevægkraft« tilstede i forholdsvis betydeligt Antal, og blandt disse vare atter de moderne Petroleums-Motorer saavel fra indenlandske som fra udenlandske Fabrikanter stærkt fremtrædende. — Fremdeles vare Radsaamaskiner og Radrensere fremstillede i rigeligt Antal og af meget forskjellig Konstruktion, ligesom der ogsaa fandtes Kombinationer af begge disse Redskaber. — Af Plove fandtes ca. 125, foruden en Del enkelte Plovdele. De vare tildels af forskjellig Form og Materiale, og selvfølgelig vare Dobbeltplowe tilstede i betydeligt Antal.

Som sædvanlig var der ogsaa denne Gang forud og i Forbindelse med Landmandsforsamlingen afholdt en indgaaende Arbejdsprøve med en enkelt Art Maskiner, denne Gang Mejemaskiner konstruerede som Selvbindere, hvortil sluttede sig en Mejeprøve med selvaflæggende Mejemaskiner. Prøven afholdtes af Landmandsforsamlingens Redskabssektion med Støtte af Landhusholdningsselskabet i Sommeren 1892 paa Gaardene Constantinsborg, Vestereng og Højvang ved Aarhus, og Beretningen er udarbejdet af Dommerkomiteens Formand, Forpagter Bokelmann, Nørregaard. Denne Prøve bliver formentlig for saa vidt den sidste i sin Art, som de statsunderstøttede Redskabs- og Maskinprøver ved det kgl. danske Landhusholdningsselskab nu træde i Stedet og ifølge Planen afholder en lignende Prøve aarlig saaledes, at én Art Redskaber eller Maskiner prøves det ene Aar og en anden det andet*). I Henhold til denne Plan afholdtes i Oktober Maaned 1893 en Arbejdsprøve med Dobbeltplowe, Universalplowe og Rajolplowe ved

*) Se nærværende Tidsskrift 1893 S. 737.

Storehedinge. Endelig lod det kgl. Landhusholdnings-selskab umiddelbart forud for Landmandsforsamlingen i Dagene 16—20 Juni incl. foretage en Arbejdsprøve med Malekværne, Knusemaskiner og Oliekagebrækkere. Samtlige de ved disse Arbejdsprøver prisbelønnede Redskaber og Maskiner vare — til Vejledning for Publikum — udstillede paa en for dem særlig forbeholdt Plads.

Endnu skal nævnes Udstillingen af Hede- og Mosekulturer ved »det danske Hedeselskab«. Denne Udstilling, der omfattede Afgrøder fra Mosekulturer, Enge ect., Planteskoleprodukter, Samlinger og Prøver af Bark, Trækul, Skovfrø, Tørvemel, Tørvestrøelse m. m., Træstammer, Maskiner og Redskaber, Kort, Fotografier, Bøger, Regnskaber, Overslag Analyser o. s. v., alt vedrørende Hedeselskabets Virksomhed, vakte med Rette betydelig Opmærksomhed.

R. I. P. Børup.
